

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประมวลกฎหมายอาญาของไทย บัญญัติให้การทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยเจตนาเป็นความผิดและต้องรับโทษ คือ ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 391 ในภาคลหุโทษ¹ และความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 295 ในภาคความผิด และจะต้องรับโทษหนักขึ้นหากผลของการกระทำมีความรุนแรงขึ้นเป็นอันตรายถึงสาหัส ตามมาตรา 297 หรือถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการทำร้ายร่างกายผู้อื่นในประมวลกฎหมายอาญา ผู้กระทำจะต้องรับผิดตามเจตนาใน 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 391 และระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 295 ส่วนการที่ต้องรับโทษหนักขึ้นหากผลของการทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 นั้น เป็นการรับโทษหนักขึ้นตามผลสุดท้ายของการกระทำ แม้ว่าไม่มีเจตนาทำร้ายให้ได้รับอันตรายสาหัสก็ตาม เป็นความผิดที่เกินไปกว่าเจตนาร้ายที่ผลเกิดหนักไปกว่าความตั้งใจจะทำ แต่หากผู้กระทำมีเจตนาที่จะทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสในบางประการที่เห็นได้ชัดเจนว่าสามารถตั้งใจทำให้เกิดขึ้นได้ เช่น ตามมาตรา 297 อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

- (1) ดาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียขนประสาท
- (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
- (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
- (4) หน้าที่เสียโฉมอย่างติดตัว

---

¹ความผิดตามมาตรา 391 เป็นความผิดที่ผู้กระทำต้องมีเจตนาตามข้อยกเว้นในมาตรา 104 เพราะการใช้กำลังย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าต้องมีเจตนา (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 1119/2517)

และผลเกิดขึ้นจริงตามเจตนา ผู้กระทำคงรับโทษเท่ากับการกระทำที่เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่น ตามมาตรา 391 หรือมาตรา 295 แต่ผลสุดท้ายของการกระทำเกินไปกว่าเจตนาทำร้ายเท่านั้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีเจตนาร้ายในการกระทำผิดอาญาแตกต่างกันแต่ได้รับโทษเท่ากัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักที่ว่าโทษทางอาญาที่กำหนดขึ้นต้องพิจารณาจากความเป็นอันตรายของการกระทำผิดอาญาต่อสังคม² เป็นการกำหนดโทษทางอาญาที่พิจารณาจากผลของการกระทำยิ่งกว่าเจตนา และลักษณะของการกระทำ³ ที่ผู้กระทำผิดได้แสดงเจตนาร้ายของตนออกมาทางการกระทำที่จะประทุษร้ายต่อความปลอดภัยของร่างกายมนุษย์ ซึ่งเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง⁴ ร้ายแรงยิ่งกว่าเจตนาตามมาตรา 391 และมาตรา 295 นอกจากนี้การกำหนดโทษเพื่อลงโทษยังไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษ 2 ประการ คือ การลงโทษตามทฤษฎีทดแทน จะต้องกระทำเพื่อแก้ไขความเสียหายที่ผู้กระทำก่อให้เกิดขึ้น หรือทดแทนความรู้สึกของผู้เสียหายที่สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด การลงโทษจะต้องกระทำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และการลงโทษจะต้องได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิด การลงโทษตามทฤษฎีอรรถประโยชน์ที่ต้องการยับยั้งมิให้มีการกระทำผิดอีก ต้องการแก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำผิด และเพื่อตัดโอกาสไม่ให้เกิดการกระทำผิดอีก การลงโทษผู้ที่มีเจตนาร้ายแตกต่างกันให้รับโทษเท่ากัน จึงไม่เกิดความเป็นธรรม และไม่มีผลเป็นการยับยั้งการกระทำผิดอีก เป็นความไม่เหมาะสมอย่างยิ่งอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

จากการศึกษาในเบื้องต้นสรุปได้ว่า ความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนาในประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มี ดังนั้น ผู้กระทำผิดที่เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงเกินกว่าระดับเจตนาในภาคลหุโทษ และภาคความผิด ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่จะลงโทษให้เหมาะสมกับเจตนาร้ายได้ ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาและทำเป็นวิทยานิพนธ์เพื่อหาแนวความคิดของกฎหมายที่เหมาะสม และบัญญัติให้ผู้กระทำผิดที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา เป็นระดับที่ 3 ของเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นขึ้นใหม่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย ก็น่าจะทำได้

²กมลชัย รัตนสภาวะวงศ์ , สัมมนากฎหมายอาญา(ชั้นปริญญาโท) , พิมพ์ครั้งแรก(กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์นิติธรรม,2538), หน้า 74.

³ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, ความรับผิดชอบทางอาญาโดยบังเอิญ , วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 23(มีนาคม 2536), หน้า 132.

⁴คณิต ณ นคร, ประมวลกฎหมายอาญา หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ ,พิมพ์ครั้งที่ 5(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม , 2538), หน้า 267 - 268.

สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้เหมาะสม เกิดความเป็นธรรมตามหลักการกำหนดโทษในความรับผิดชอบทางอาญา และตามทฤษฎีการลงโทษ เป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาถึง แนวความคิด และเหตุผลของการแบ่งแยกกระดัดและเจตนาในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นในกฎหมายต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึง แนวความคิด และเหตุผลของการแบ่งแยกกระดัดและเจตนาในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นในกฎหมายไทย รวมทั้งแนวคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับเรื่องนี้
3. เพื่อศึกษาถึง แนวความคิดของกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบัญญัติฐานความผิดเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญาของไทย เพื่อลงโทษผู้ที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา

1.3 ขอบเขตของการทำวิทยานิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะ แนวความคิดและเหตุผลของการแบ่งแยกกระดัดและเจตนาในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นในกฎหมายต่างประเทศ และประมวลกฎหมายอาญาของไทย รวมทั้งคำพิพากษาของศาลที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ แล้ววิเคราะห์หาแนวความคิดของกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบัญญัติให้ผู้ที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนารับผิดชอบต่ออาญาเหมาะสมกับเจตนาร้ายในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

1.4 สมมติฐาน

เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นในประมวลกฎหมายอาญาของไทย มี 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย อยู่ในภาคลหุโทษ และระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายอยู่ในภาคความผิดแต่โดยสภาพข้อเท็จจริงเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่น มีได้ 3 ระดับ ซึ่งระดับที่ 3 คือ เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง

จึงควรมีบทลงโทษการทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนาหนักขึ้นให้เหมาะสมกับเจตนาในการกระทำความผิด โดยบัญญัติฐานความผิดเฉพาะขึ้นใหม่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

1.5 วิธีดำเนินการศึกษาและวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitation Research) การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เชิงตรรกะ หรือความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล เพื่อทำการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์

1. ผลการศึกษาจะแสดงถึง แนวความคิด และเหตุผลของการแบ่งแยกระดับและเจตนาในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นในกฎหมายต่างประเทศ
2. ผลการศึกษาจะแสดงถึง แนวความคิด และเหตุผลของการแบ่งแยกระดับและเจตนาในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นในกฎหมายไทย รวมทั้งแนวคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับเรื่องนี้
3. ผลการศึกษาจะบ่งถึงแนวความคิดของกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบัญญัติฐานความผิดเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญาของไทยเพื่อลงโทษผู้ที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา ซึ่งเป็นเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นในระดับที่ 3 ให้เหมาะสมกับเจตนาร้าย และเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมาย